

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

11. De Electione Summi Pontificis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

fortita sit Majora; quia tunc electio est omnino nulla. per c. 42. h. t. nisi accessum etiam in his casibus vel consuetudo vel constitutio Ordinis permittat. 4. casu quo electa per discordiam non acquirit duas tertias etiam per accessum, debet Superior, antequam electionem confirmet, vel reprobet, ex officio plenè (de plano tamen & sine figura iudicii) inquirere super iis, quæ obijciuntur electæ, item super electionis forma, ac personæ idoneitate. 5. non fit collatio Zeli ad Zelum, meriti ad meritum, sed solum numeri suffragiorum ad numerum. 6. contra electam in discordia, etiam postquam per accessum fortita est duas tertias, jam confirmata, & benedicta, possunt Moniales agere per modum denunciationis, vel etiam accusationis, si velint, ut ab adepta dignitate deficiatur. Habentur hæc omnia in c. 43. h. t. in 6. §. Sanè. Quæ modò diximus de electione Præfectorum Religiosarum, observanda etiam sunt in electionibus Præpositarum non-Religiosarum, seu illarum, quæ præfunt coetibus mulierum, Ordinem Religiosum non professarum, ut sunt Collegia feminarum Nobilium, & Canoniarum secularium, excepta sola Professione, quæ nec in eligendis, nec in eligentibus requiritur. c. cit. §. supradicta.

79 Dico §. Quamvis electio Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, Priorum, Provincialium, ac Generalium, & Abbatissarum, aliarumque Præpositarum debeat fieri per vota secreta, ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur, juxta Trid. Sess. cit. c. 6. non tamen quælibet votorum publicatio electionem eorum reddit irritam, sed solum illa, quando ante electionem vel major eligentium pars manifestat suum suffragium, vel unus quidem tantum, sed cum consensu majoris partis Capituli: vel quando ex propalatione unius suffragii promoveri vel impediri posse iudicatur electio certæ personæ. Ratio; quia si unius voti, vel nominis eligentium, manifestatio quælibet obstaret electioni, in cujuslibet Electoris, vel Scrutatoris, potestate foret electionem personæ, quæ ipsi displiceret, irritam reddere: quod utique Tridentinum non voluerit; cum sic non sustulisset periculum fraudum, ut tamen intendit, sed auxisset, & periculum nullitatis ferè omnium electionum induxisset. Unde non obest valori electionis. 1. si vel casu, vel culpa Scrutatoris, suffragium vel nomen alicujus electoris propalatum fuit. 2. si unus, non consentiente Capitulo, suum suffragium ostendit alteri, vel etiam coram omnibus publice vel ex imprudentia vel ex malicia manifestavit, modò Capitulum contradixerit, & talis eligentis voto rejecto eum jusserit dare aliud, vel potestate suffragandi pro ea vice privaverit. Si autem hæc manifestatio fuisset causa electionis, electio rescindenda foret. 3. si elector absens procuratori manifestavit quam suo nomine personam eligere debeat. 4. Si post electionem jam legitime factam vel ipsi Electores sua vota, vel Scrutatores eligentium nomina propalant. Porro vota censentur dari secreta, quando dantur ita, ut præter Scrutatores (qui

vel ex Juris dispositione, vel ex Consuetudine scire debent) nemini innotescat, cui eligentes dent; sive dein dentur per schedas apertas, sive sigillatas (in quibus descriptum intus sit nomen eligentis, foris autem nomen electi) sive per fabas, sive per lupinos, sive per scriptum ita clausum, in quo foris nihil, intus verò, mutato nonnihil charactere, nomen electi exprimitur, ita ut nec Scrutatoribus innotescat, à quibus proveniant singula suffragia. De reliquo non tantum Scrutatores obligantur ad non manifestanda vota, & nomina eligentium, sed etiam si met eligentes, sub peccato; quia Tridentinum præcepit secretam suffragationem principaliter ad vitandas fraudes & contentiones, item ad libertatem in eligendo stabilendam: quæ causæ etiam pugnant in eligentibus. Deinde Trid. absolute voluit, ut nunquam publicentur eligentium nomina, abstrahendo, à quibus publicentur, & quando; num à Scrutatoribus vel eligentibus, an durante electione vel post illam. Rigor tamen Tridentini, electionem non re. re. factam irritantis, non debet extendi ad electiones secularium Prælatorum, quia ibi disponit de Regularibus. Et quamvis non videatur extendendus ad electiones Prælatorum Regularium, qui suas Ecclesias & Monasteria obtinent in titulum perpetuum, ut Abbates Ordinis S. Benedicti, S. Augustini, S. Bernardi &c. quia Trid. expressè dicit, Temporalium Abbatum, & quia Ecclesiæ Titulares Regulares æquiparantur Cathedralibus. c. 41. h. t. §. ibi gl. v. regularis; nihilominus probabilius est, quod etiam extendatur ad Perpetuos partim quia ratio Trid. fuit, ut evitentur discordiæ & inimiciæ, quæ etiam in Abbatibus Perpetuis eligendis præcedit, partim quia rubrica cit. c. 6. concipitur generalibus verbis, omnes Superiores (Regulares) eligibiles eligantur collatione suffragiorum secretorum: rubrum autem explicat nigrum. Quod autem in decursu fiat mentio Abbatum temporalium, est potius ampliatio etiam ad istos, quam restrictio. Accedit consuetudo, optima Juris dubii interpret. Tambur. de Jur. Abbat. to. 1. d. 5. qu. 5.

§. 11.

De Electione summi Pontificis.

Sciendum 1. cum Jure Divino nihil determinatum sit circa modum eligendi Summum Pontificem, in potestate & arbitrio Ecclesiæ esse certum modum præscribere & usurpare. Unde factum, ut diversis temporibus diverso modo electi fuerint Pontifices Romani. Initio post tempora Apostolorum eligebantur ab universo Clero, excluso populo: postea admittebatur aliquando populus, sed solum ad ferendum de eligendis testimonium, vel ad nominandum aliquem, qui dein eligebatur (citra obligationem tamen) à Clero, ut eum populus diligeret magis, & revereretur. Successu temporis jus eligendi vel confirmandi usurparunt, & arrogarunt sibi repetitis vicibus Imperatores; sed his nunquam plus fuit indultum, quam quod Clerus electionem à se celebratam Imperatori præsentare, ejusque assensum petere

tere debuerit, ut electio esset firmiter, & electus acceptior, non quod ab Imperatorum arbitrio pependit Pontificis creatio. Postquam Cæsares vel a violenta ingessione deliquerunt, vel privilegio, quod ipsis à Sede Apostolica concessum erat, renuntiaverunt, Nicolaus II. *can. 1. d. 3.* ius eligendi Pontificem tribuit Cardinalibus, sed non solis; cum eorum electioni accedere debuerit approbatio Cleri & Populi. Deum Alexander III. *in c. 6. h. t.* transulit ad solos Cardinales. Hi jam possunt eligere vel per totum Scrutinium, qui modus per secretas schedas est usitatus, vel per Accessum, vel per Compromissum, vel etiam per quasi-Inspirationem.

Sec. 2. Electionem Pontificis multa habere specialia, & ab aliis electionibus diversa; nam 1. post lapsum ab obitu Pontificis decedentis in loco, ubi habet Curiam, 10. dies inchoanda est electio à Cardinalibus presentibus, nec ultra has 10. dies expectandi absentes. 2. nec absentes specialiter vocantur, cum præsumatur, morem Pontificis eos latere non posse, & moram in constituendo Pontifice sit Ecclesiæ noxia. 3. nulla censura impedit Cardinalem electorem à ferendo suffragio. 4. nec eligendo aut electio in Pontificem obstat excommunicatio vel alia censura, si ea esset irretitus. 5. electio debet fieri in Conclavi clauso: ubi si intra 3. dies post ingressum non elegerint Papam, per frequentes 7. dies vivere debent contenti uno ferculo tam in prandio quam in cenat quibus elapsis, & nondum facta electione, subministrari pro victu nihil amplius debet, quam panis, vinum, & aqua, donec subsequatur provisio, seu electio. 6. Non censetur esse Canonica electio, nisi in unum conspirent duæ tertiæ eligentium (seu duæ partes, si electores dividantur in tres partes) si quidem electio fiat per Scrutinium: adeoque non sufficit majorem & saniores partem conspire in unum. 7. si pro uno non stent duæ tertiæ, tentatur electio per Accessum, ut sequantur duæ tertiæ: si hoc modo non obtineantur, receditur pro illo die quasi infecta; nam unicum in die Scrutinium admitti solet. 8. si electio fiat per Compromissum, nullus Compromissarius post Bullam Greg. XV. quæ incipit, *Aeterni*, potest sibi ipsi dare suffragium. 9. facta electione Papa neoelectus collocatur in throno, ornatur annulo Piscatoris, nomen, quod velit assumere, exquirunt. 10. Si electus antea non fuit Episcopus consecratus, consecratur à Cardinali Ostiensi: si vero jam semel suscepit Consecrationem ut Episcopus, ea omittitur. 11. Non confirmatur propriè ab illo, cum suam potestatem supremam & Universalem Ecclesiasticam non accipiat ab aliquo homine, sed immediate à Christo, nec ullum in terris Superiorem agnoscat: quamquam Ecclesiæ acceptatio, qua fideles acquiescent electioni à Cardinalibus factæ, vocari possit quasi Confirmatio; hæc enim acceptatio est quasi nova, ultimata, & absoluta electio, firmans priorem. 12. Tandem imponitur electo *Triregnum*, seu triplex corona, fortassis in

signum triplicis potestatis, quam habet Papa, nempe *Ordinis*, *Jurisdictionis suprema spiritualis* in universam Ecclesiam, & *Jurisdictionis temporalis* in suas ditiones terrenas, quæ sunt Urbs Romana, Latium, Ager Beneventanus, Comitatus Avenionensis, Ducatus Ferrariensis, Marca Anconitana, Umbria cum parte Hetruriae &c. De superius dictis videantur *c. 6. x. c. 3. in 6. Clem. 2. h. t. & Constitutiones Clementis VII. Pauli IV. Pii IV. Gregorii XV. Urbani VIII.* hæc super re editæ.

Dico 1. Quamvis conveniat, ut Cardinales eligant Pontificem ex gremio, seu unum ex collegio Cardinalium, si reperitur idoneus; id tamen absolute necessarium non est, sed possunt eligere quemcumque Catholicum etiam laicum, & uxorum consentiente uxore, modò habeat ea, quæ requiruntur Jure Naturali & Divino: qualia sunt, ut sit mas, ut sit fidelis, hoc est, baptizatus, & non hæreticus notorius. Prior pars colligitur à paritate cum Canonici, qui ex suo Collegio, si habeant idoneam, deberent eligere Episcopum. Posterior videtur decisa *c. 6. cit.* Confirmatur ex præxi: sic Eugenius III. ex Abbate simplici, Coelestinus V. ex eremo, cum nec esset in Sacris, fuit vocatus ad Pontificatum, neuter de collegio Cardinalium, sed uterque extraneus. Oppones, *can. 1. d. 23.* præcipitur, ut pro Romanâ Ecclesiâ eligatur unus de ejus gremio. Et in *can. 3. d. 79.* veratur electio Laici in summum Pontificem. & his antiquis Canonibus derogavit *c. 6. cit.*

Dico 2. Si Pontifex eligatur contra Canones, certam formam & libertatem electionis requirunt, electus nullum inde acquirit jus, nisi sequatur acceptatio Universalis Ecclesiæ. Ratio est clara, quia talis electio est nulla, nec eam sanat, aut defectum tollit consensus electi in electionem. Dixi 1. contra Canones, h. e. cum defectu conditionis Jure Ecclesiastico requisitæ ad validam electionem. 2. certam formam, & libertatem electionis requirunt, puta, si electio sit debito suffragiorum numero destituta, aut facta ab iis, qui notoriè carent potestate eligendi: si sit Simoniaca, aut gravi metu extorta &c. *can. 9. d. 79. cum Constit. Julii II. Cum tam Divino &c.* Si autem defectus non sit contra substantiam aut libertatem electionis, sed extrinsecus, ut si electus non sit legitime natus, non Clericus, non in Ordine sacro &c. videtur approbari electio in *c. 6. cit.* ubi præcipitur, ut sine ulla exceptione ab Universali Ecclesiâ habeatur Pontifex Romanus, qui à duabus partibus fuerit electus concorditer. 3. Nisi sequatur acceptatio Universalis Ecclesiæ, h. e. nisi vel nemo contradicat electioni factæ, vel tam pauci, ut prudenter dubitari nequeat, quin à reliquis fidelibus omnibus approbanda sit, & agnoscendus pro legitimo Pontifice electus. Atque hæc acceptatio, tanquam ultimata & absoluta electio, sanat omnes prorsus defectus tum electionis, tum electi, qui sunt: Juris Humani, quamvis sanare & supplere queat, qui sunt Juris Naturalis & Divini. Unde

Inferitur 1. Summo Pontifici, præcisè à Car. 84

M 3 di-

dinalibus adhuc electo posse opponi defectus & impedimenta Juris Ecclesiastici, quæ tollunt substantiam & libertatem electionis, non alia. Infertur 2. Pontifici electo à Cardinalibus, & ab Universali Ecclesia acceptato, nullum prorsus defectum vel impedimentum Juris Humani tantum opponi posse, adeoque nullam exceptionem. Quia Ecclesia acceptando electum à Cardinalibus supplet, quidquid supplere potest: sed omnem defectum Juris Humani supplere potest: ergo. *Juris Humani*, inquam; An verò Pontifici acceptato possit opponi impedimentum vel defectus, qui est *Juris Naturalis aut Divini*, puta, quod non sit mas, non baptizatus, vel quod sit notorius hæreticus, pendet potissimum ex illa questione inter Theologos multum agitata, an sit *fide Divina credibile*, Pontificem, ab Ecclesia acceptatum, esse verum Pontificem, h. e. nullo impedimento Juris Naturalis aut Divini laborantem. Qui affirmant, negabunt, posse opponi impedimentum Juris Naturalis aut Divini: secus alii, qui negant, id esse de fide. Illud est certum, quod Papa, laborans impedimento Juris Naturalis aut Divini, vel non possit acceptari ab Universali Ecclesia, vel, si acceptari possit, saltem Deus debeat etiam talem putatum Pontificem reddere infallibilem, supposito, quod aliquid definiat, vel præcipiat toti Ecclesie.

TITULUS VII.

De Translatione Episcoporum.

SUMMARIUM.

1. Non solum Episcopi, sed & alii à suis Ecclesiis & beneficiis transferri aliò possunt.
2. Etiam ad Ecclesias minoris dignitatis.
3. 4. Ad translationem Episcoporum, etiam confirmati tantum, necessarius est consensus Papæ.
5. Auctoritate Papæ transferri possunt Episcopi etiam Consecrati.
6. Inferiores autem Prælati, non-exempti, auctoritate Episcoporum.
7. Neutri tamen inviti & nolentes.

Sciendum, Translationem, quæ tertius est modus perveniendi ad Dignitates & Prælaturas Ecclesiasticas, ex *can. 11. 34. 35. caus. 7. q. 1.* sic definiri posse: est alicujus personæ ab una Ecclesia ad aliam mutatio, facta Superioris auctoritate & iusta de causa. Duo igitur præcipue necessaria sunt ad legitimam translationem. 1. consensus Superioris. 2. iusta causa, nempe necessitatis vel utilitatis. *can. cit. v. g.* si Prælati ob intemperiem aëris, plebis odium, perpetua dissidia &c. perseverare nequeat in sua Ecclesia, vel credatur plus boni præstaturus in alia. Unde haud dubie nonnunquam recte sunt translationes Prælatorum, ut docet etiam exemplum D. Petri, volente Domino Antiochiâ se transferentis Romam. Quamvis autem *Kubrica* faciat solius Episcoporum mentionem, certum tamen est tum ex *c. 4. de Posulat. & c. 5. de rer. permut.* tum ex constanti Ecclesiæ praxi, etiam alios Episcopos superiores Prælatos, ut sunt Archiepiscopi, Patriarchæ, Cardinales, quin & inferiores, uti Abbates & quoscunque Beneficiatos à suis Ecclesiis vel beneficiis ad alia mutari posse.

Dico 1. Quamvis conveniat, ut translatio fiat ad Ecclesiam majorem, vel saltem ad parem, absolute tamen fieri potest ad Ecclesiam minoris etiam dignitatis. Sumitur pars prior ex *c. 1. h. t.* posterior autem suadetur negative, quia non ostenditur Jus prohibens. Quamquam non facile ad inferiorem Prælaturam transferri quis velit, v. g. ab Archiepiscopali ad Episcopalem; neque concedatur facile licentia transeundi; quia ad inferiorem Ecclesiam transire volens censetur id facere non tam majoris utilitatis & fructus spiritualis gratiâ, quam studio avaritiæ, aut ex alio fine non bono.

Dico 2. Episcopi, & his superiores Prælati, etiam si Confirmati tantum sint, & nondum Consecrati, transferri ad aliam Ecclesiam non possunt sine consensu & auctoritate Summi Pontificis. *c. 2. h. t.* ubi redditur hæc ratio, quod inter Episcopum ejusque Ecclesiam intercedat conjugium spirituale, quod per Electionem censetur esse *Inchoatum* quasi per Sponsalia de futuro, per Confirmationem verò *Ratum*, & per Consecrationem *Consummatum*. *c. fin. eod.* Licet igitur Episcopus aliquis fortè confirmari deberet, aut posset ab Archiepiscopo, vel Legato à latere, non tamen hujus vel alterius auctoritate semel confirmatus transferri ad aliam Ecclesiam potest, cum Matrimonium spirituale Ratum non minus, ac Matrimonium carnale Ratum, indissolubile sit independenter ab auctoritate Papæ, cui specialiter reservatum est hoc vinculum dissolvere. *c. 1. cit. c. 3. & 4. de Off. Leg. Dixi, etiam si confirmati tantum sint*; id igitur à fortiori de Consecratis procedet. Si autem Episcopus necdum Confirmatus, sed solum Electus sit, opus non est auctoritate Pontificis, quia ante Confirmationem Sponsalia tantum, non verò Matrimonium Ratum, habet cum sua Ecclesia.

Oppones 1. Antequam Episcopus consecratur, Ecclesia, si eum amittat, non dicitur viduata, per *can. 1. d. 100.* ergo non censetur habere sponsum de præsentibus, nec Matrimonium spirituale Ratum esse, quamdiu Episcopus non est consecratus: ergo ad translationem Episcoporum, tantum confirmati, non opus est solutione Matrimonii spiritualis: ergo neque auctoritate Pontificis. 2. Metropolitanus potest eum, qui intra 5. menses post obtentam Confirmationem non petit Consecrationem, compellere, ut cedat Episcopatu, in quo jam est confirmatus. *can. cit.* ergo hoc ipso potest Archiepiscopus Matrimonium spirituale, etiam per Confirmationem evasit Ratum, dissolvere. *Ex ad 1. N. Ant. vel Dist.* non dicitur viduata simpliciter & quoad omnia. C. secundum quid. *N. A. & Conf.* Episcopus confirmatus, quamvis nequeat proximè exercere actus Ordinis Episcopalis, potest tamen exercere actus Jurisdictionis. Si igitur Ecclesia amittat Episcopum, præcisè Confirmatum, viduatur propriè quidem, sed non simpliciter & tali sponso, qui etiam poterat exercere actus Ordinis: sicut Adversarii idem admittere debent in casu, quo amittit Episcopum etiam Consecratum, sed in-